

درس مقولات ویژه در فلسفه

گروه فلسفه علم

دانشگاه صنعتی شریف

ترم بهمن 1402

مدرس: ابراهیم ازادگان

زمان کلاس: شنبه ها 10 تا 12

شرح درس: این درس را میتوان "فلسفه قاره ای تحلیلی" هم نامید. در این درس ابتدا کتاب معروف ابراهام برندم فیلسوف تحلیلی پیترسبورگی با عنوان "روح اعتماد" در شرح کتاب "پدیدار شناسی روح" هگل را میخوانیم. و سپس کتاب "دین و عقلانیت" هابرماس. پروژه من در این درس در ادامه درک بهتر از مفهوم تاثیر الاهیات بر جامعه و هابرماسی نظام هنجاری حاکم بر آن است. پروژه برندم خوانشی پرگماتیستی-زبانی از فنومنولوژی هگل است و من فکر میکنم این پروژه با تلفیق آرای هابرماس میتواند یک نظام الهیاتی-انسانی بر مبنای بازشناسی و دیالوگ فراهم کند که بنیاد نوینی برای جامعه اخلاقی خواهد بود. اینکه چقدر این دو نفر و تفکراتشان میتواند به درستی تلفیق شود و چگونه در یک نظام سیاسی-اجتماعی مدرن بر مبنای الاهیات نوین به ما در ساخت جامعه اخلاقی در ایران کمک میکند محل تامل است. هنجارها و نرم های حاکم بر جامعه اخلاقی یا به تعبیر هگلی زینت‌شکایت برای اینکه به درستی تنظیم شده باشند نیاز به برقراری انسجام عقلانی بین حاکمیت، جامعه مدنی و خانواده دارد. اما این انسجام به نظر میرسد عمیقاً نیازمند بازبینی و تحول در نگاه الهیاتی ماست. چون به نظر میرسد این جهان بینی الهیاتی است که حتی مستقل از باورهای بیان شده ما بنیاد نورماتیو ساختار روابط اجتماعی جامعه ما را در سطوح مختلف از خانواده گرفته تا حاکمیت ساخته است. در این درس سعی میکنیم این ساختار نورماتیو را دقیق تر درک کنیم.

کلاس با ارایه دانشجویان و بحث و تبادل نظر پیش میرود. (هر ارایه 2 نمره) سعی میکنیم هر جلسه دو فصل از کتاب برندم را بخوانیم تا برسیم به کتاب هابرماس. همه باید کتاب را بخوانند و در بحث ها مشارکت کنند (5 نمره برای مشارکت در بحث های کلاس). در پایان کلاس یک مقاله پایانی در مورد یکی از موضوعات کلاس به دلخواه خودتان در حد 4000 کلمه ارایه فرمایید.

این درس هم برای دانشجویان دکتری و هم ارشد گروه اختیاری است و لطفاً فقط کسانی که توان و علاقه و وقت کافی برای یک کار جدی فلسفی دارند ثبت نام نمایند.

مراجع اصلی:

1. Robert Brandom, *A Spirit of Trust: A Reading Hegel's Phenomenology*, Harvard University Press, 2019.
2. Jürgen Habermas, *Religion and Rationality: Essays on Reason, God and Modernity*, Polity Press, 2002.